Rapportage van de Raad van Advies voor de onafhankelijke risicobeoordeling Voedsel en Waren Autoriteit over het jaar 2011

INLEIDING

De Raad van Advies voor de onafhankelijke risicobeoordeling Voedsel en Waren Autoriteit (in het vervolg de Raad genoemd) heeft conform zijn wettelijke taak[1] onderzocht of de risicobeoordeling en onderzoeken en de daarmee verbonden adviezen van de directeur van het Bureau Risicobeoordeling en onderzoeksprogrammering (hierna: het BuRO) van de NVWA[2] over het jaar 2011 voldoen aan wettelijke criteria van onafhankelijkheid en wetenschappelijke kwaliteit. Hieronder volgen de bevindingen van de Raad over het jaar 2011.

WERKWIJZE RAAD

De Raad heeft in 2011 twee keer vergaderd. In deze vergaderingen zijn de uitgebrachte adviezen van het BuRO besproken.

Er zijn twee soorten adviezen.

De type-1 adviezen vallen onder de wettelijke taak van het BuRO. De type-1 adviezen worden aangeboden aan de ministers van EL&I en VWS. [3] De Inspecteur-Generaal (IG) van de NVWA zendt het advies van het BuRO volledig en onverwijld aan beide ministers. In zijn aanbiedingsbrief geeft de IG NVWA aan in hoeverre het advies van het BuRO gevolgen heeft voor het toezicht van de NVWA. De adviezen worden op de website van de NVWA geplaatst en zijn daarmee openbaar toegankelijk. Het BuRO kan gevraagd en ongevraagd adviseren. De Raad beoordeelt de type-1 adviezen op hun wetenschappelijke kwaliteit en op hun onafhankelijke totstandkoming.

De type-2 adviezen vallen niet onder de wettelijke taak van het BuRO. De aanvragen voor type-2 adviezen zijn meestal afkomstig van de departementen van EL&I en VWS en de toezichtdivisies van de NVWA. Het zijn vooral intern gerichte vragen in het kader van beleidsontwikkeling of -evaluatie. Deze adviezen worden verstuurd aan de betreffende vragensteller. Ze worden niet gepubliceerd op de website van de NVWA, tenzij de IG NVWA hiertoe beslist.
Het BuRO kan gevraagd en ongevraagd adviseren. De Raad beoordeelt deze adviezen alleen op hoofdlijnen. Ook kijkt de Raad in hoeverre het wenselijk is om een type-2 advies alsnog te laten volgen door een (ongevraagd) type-1 advies. De adviezen van het BuRO zijn veelal gebaseerd op onderliggende rapporten die in opdracht van het BuRO zijn opgesteld. De Raad bestudeert de rapporten eveneens, maar geeft uiteindelijk alleen een oordeel over het advies van het BuRO.

[1] Wet onafhankelijke risicobeoordeling Voedsel en Waren Autoriteit, artikelen 6 t/m 8, Staatsblad 2006 247
[2] Per 1 januari 2012 zijn de Algemene Inspectie Dienst, Plantenziektenkundige Dienst en de Voedsel en Waren Autoriteit gefuseerd en is de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) een feit.
[3] Met de vorming van het ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie per 14 oktober 2010 is de portefeuilleverdeling tussen de bewindspersonen zodanig dat de adviezen van BuRO direct gestuurd worden aan de Staatssecretaris van EL&I.

ADVIEZEN VAN HET BURO

Het BuRO heeft in 2011 10 type-1 adviezen uitgebracht aan de ministers van EL&I en VWS. De adviezen zijn alle op verzoek uitgebracht. Zeven van deze adviezen zijn tijdens de vergaderingen van de Raad in 2011 besproken. De 3 resterende adviezen, waarvan er 2 in december 2012 werden uitgebracht, zullen voor de eerste vergadering van de Raad in 2012 worden geagendeerd.

Voorts zijn 18 type-2 adviezen uitgebracht.waarvan 15 adviezen op verzoek en 3 adviezen op eigen initiatief. Veertien van de 18 adviezen zijn in 2011 door de Raad besproken.

In totaal zijn daarmee in 2011 28 adviezen uitgebracht, waarvan 25 gevraagd en 3 ongevraagd. Een overzicht van de titels van de adviezen is opgenomen in de bijlage bij dit verslag.

BEVINDINGEN VAN DE RAAD

Type 1 adviezen
De Raad concludeert dat alle 7 beoordeelde type-1 adviezen die in 2011 aan de ministers van EL&I en VWS zijn aangeboden voldoen aan de criteria van wetenschappelijke kwaliteit en onafhankelijkheid.

- Kwaliteit
De wetenschappelijke kwaliteit was gemiddeld hoog te noemen. De meeste adviezen zijn door de Raad als goed of zeer goed beoordeeld. Enkele adviezen waren van mindere kwaliteit, maar voldeden nog wel aan de wetenschappelijke standaard. Hier kan worden genoemd het advies “Brandveiligheidsrisico’s van boa’s en pruiken”. De Raad merkt ten aanzien van dit advies op dat het een praktisch advies is maar dat de gehanteerde wetenschappelijke methode subjectief is door een gebrek aan informatie (cases).

Bij een aantal adviezen had de Raad opmerkingen, bijvoorbeeld over de methodologie, over de conclusies die werden getrokken of over de aanbevelingen die werden gedaan. Deze zijn besproken met de directeur.

- Onafhankelijkheid
De onafhankelijkheid bij de totstandkoming van de adviezen was in vrijwel alle adviezen goed geborgd. Van ongewenste beïnvloeding of belangenverstrengeling zijn de Raad geen concrete voorbeelden gebleken.

Type-2 adviezen

Ten aanzien van de 14 beoordeelde type-2 adviezen heeft de Raad geen aanbeveling gedaan om een type-1 advies op te stellen.

OPMERKINGEN EN AANBEVELINGEN

De Raad heeft nog de volgende opmerkingen en aanbevelingen:

Kwaliteitsbewaking
De Raad blijft aandacht vragen voor de uitvoering van peer-reviews. De wetenschappelijke kwaliteit van de risicobeoordeling is gebaat bij peer-reviews. De Raad adviseert het BuRO daarbij meer gebruik te maken van kennis buiten het eigen directe netwerk en vaker internationaal reviews te vragen.

Positionering
Het BuRO heeft een unieke positie. Het vormt de schakel tussen de Europese voedselautoriteit EFSA, de departementen EL&I en VWS, de onderzoeksinstituten RIVM, RIKILT, CVI en het toezicht van de NVWA.
Door zijn onafhankelijke positie en zijn wetenschappelijke kwaliteit vervult het BuRO een wezenlijke functie in de borging van de voedsel- en productveiligheid.
De Raad heeft kennis genomen van de discussies over de positie van het BuRO die in 2011 zijn gevoerd mede in verband met de fusieplannen van de VWA met de Algemene Inspectie Dienst (AID) en de Plantenziektekundige Dienst (PD). In de laatste vergadering van 2011 heeft de Raad kennis gemaakt met de nieuw benoemde directeur van BuRO.

Verslag wet onafhankelijke risicobeoordeling Voedsel en Waren Autoriteit
Op 1 september 2011 heeft de Staatssecretaris van EL&I, conform artikel 12 van de wet onafhankelijke risicobeoordeling, een verslag over de doeltreffendheid en de effecten van de wet in de praktijk aan de Staten-Generaal verzonden. In dit verslag wordt ook ingegaan op de werkzaamheden van de Raad.

DE RAAD

De Raad is in september 2006 ingesteld door de minister van LNV. De Raad kent daarbij een wettelijke verankering. De leden van der Raad zijn per Koninklijk Besluit benoemd[4]. De Raad bestaat uit vijf leden die allen zijn benoemd op basis van hun wetenschappelijke deskundigheid op de terreinen van het BuRO. De samenstelling is in 2011 niet gewijzigd.

De leden zijn:
- prof. dr. J.G.A.J. Hautvast (voorzitter) (emeritus hoogleraar Wageningen Universiteit)
- prof. dr. ir. J. Dul (Erasmus Universiteit Rotterdam)
- prof. dr. ir. I.M.C.M. Rietjens (Wageningen Universiteit)
- prof. dr. F. van Knapen (Universiteit van Utrecht)
- prof. dr. C.A.J. Vlek (emeritus hoogleraar Rijksuniversiteit Groningen)

Een lijst van nevenfuncties in verband met mogelijke strijdige belangen is gepubliceerd in de Staatscourant[5]. De Raad rapporteert jaarlijks aan de ministers van EL&I en VWS, alsmede aan de Inspecteur-generaal van de NVWA. De minister van EL&I biedt de jaarrapportage van de Raad aan de Staten-Generaal aan.

[4] KB 15 januari 2007
[5] Staatscourant 2011 nr. 5042, 24 maart 2011

In 2010 zijn de leden herbenoemd voor een nieuwe periode van 4 jaren, conform artikel 7 lid 3 van de wet.

Uitgebrachte en beoordeelde adviezen van het Bureau Risicobeoordeling VWA in 2011

Type 1

Nr.	Onderwerp	Uitgebracht	Beoordeeld door de Raad
1	Gezondheidsrisico's van psittacose (Papegaaienziekte)	Gevraagd 21-02-2011	Ja
2	Brandveiligheidsrisico's van boa's en pruiken	Gevraagd 05-04-2011	Ja
3	Gezondheidsrisico's van weekmakers in erotische producten	Gevraagd 15-06-2011	Ja
4	LA-MRSA bij varkens: risico's voor transporteurs en slachthuispersoneel	Gevraagd 11-07-2011	Ja
5	Dioxines en dioxineachtige PCB's in wolhandkrab	Gevraagd 07-09-2011	Ja
6	Tekortkomingen bij middelgrote en kleine slachterijen (aanvullende advies)	Gevraagd 28-10-2011	Ja
7	Risico's van een diergeneesmiddel, verontreinigd met dapson (definitief advies)	Gevraagd 31-10-2011	Nee
8	Toediening van antibiotica in de veehouderij	Gevraagd 21-11-2011	Ja
9	Risico's stro uit Turkije (definitief advies)	Gevraagd 09-12-2011	Nee
10	De veiligheid van jodium in levensmiddelen	Gevraagd 31-12-2011	Nee

Type 2

Nr.	Onderwerp	Uitgebracht	Beoordeeld door de Raad
1	Risico's van de invoer van vleeskalveren waar echinococcose endemisch is	Gevraagd 10-02-2011	Ja
2	Risico's van Plum Pox Virus voor Nederland	Gevraagd 28-02-2011	Ja
3	Risico's van Saperda Candida voor Nederland	Gevraagd 28-02-2011	Ja
4	Oplosmiddelen in lijm	Gevraagd 08-03-2011	Ja
5	Radioactiviteit in levensmiddelen en consumentenproducten als gevolg van de ramp in Japan	Gevraagd 07-04-2011	Ja
6	De inname van patuline door kinderen	Ongevraagd 28-04-2011	Ja
7	Dioxines in weidegras en de overdracht naar schapen	Gevraagd 04-05-2011	Ja
8	Kinderen en de gezondheidsrisico's van ochratoxine-A	Ongevraagd 08-06-2011	Ja
9	Risicobeoordeling van Pepinomozaiekvirus in tomaat	Gevraagd	Nee

		29-06-2011	
10	Possible control options to minimise the selection for antibiotic resistance in the agricultural sector	Gevraagd 23-07-2011	Nee
11	Gezondheidsrisico's van Clostridium difficile in voedingsmiddelen	Gevraagd 14-07-2011	Ja
12	Risico's van een diergeneesmiddel, verontreinigd met dapson (voorlopig advies)	Gevraagd 20-07-2011	Nee
13	Natacymine in brijvoer	Gevraagd 12-10-2011	Ja
14	De microbiologische besmetting van cosmetica	Gevraagd 01-11-2011	Ja
15	Risico's van het gebruik van het gewasbeschermingsmiddel BN-3	Gevraagd 17-11-2011	Ja
16	Maatregelen bij het aantreffen van EHEC stammen	Gevraagd 18-11-2011	Ja
17	Verhoogde gehaltes van dioxinen en dioxine-achtige PCB's in eieren *(vertrouwelijk advies)*	Gevraagd 01-12-2011	Ja
18	T2 en HT2 in duplicaatvoedingen	Ongevraagd 12-12-2011	Nee